

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΠΑΣΟΚ - ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ

Αθήνα, 11 Αυγούστου 2025

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς

1. Τον Υπουργό Ανάπτυξης κo Τάκη Θεοδωρικάκο
2. Την Υπουργό Παιδείας Θρησκευμάτων και Αθλητισμού κα Σοφία Ζαχαράκη

Θέμα: Νέος «ΟΠΕΚΕΠΕ» με τα κονδύλια της έρευνας;

Κύριοι Υπουργοί,

Το τελευταίο διάστημα όλο και πιο συχνά είναι τα δημοσιεύματα στον τύπο και οι καταγγελίες για προβλήματα σχετικά με την χρηματοδότηση της έρευνας στην χώρα μας. Δεν λείπουν μάλιστα και οι αναφορές που κάνουν λόγο για έναν νέο «ΟΠΕΚΕΠΕ» στην έρευνα, ενώ όπως διαβάζουμε πλήθος καθηγητών πανεπιστημίων εξετάζουν το ενδεχόμενο να κινηθούν νομικά.

Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με ενυπόγραφο δημοσίευμα της έγκριτης Δήμητρας Κρυστάλλη στο Βήμα της Κυριακής (10/8/2025), 300 εκ ευρώ που προορίζονταν για την έρευνα, τα «κατάπιε» το πελατειακό κράτος.

Στο δημοσίευμα γίνεται αναφορά σε 3 έργα του Υπουργείου Παιδείας που επρόκειτο να χρηματοδοτηθούν για έρευνα μέσω του Ταμείου Ανάκαμψης, με το συνολικό ποσό των 300 εκ ευρώ. Τα έργα αυτά ήταν τα:

1. Τα Πανεπιστήμια Αριστείας
2. Οι Συμπράξεις Ερευνητικής Αριστείας
3. Το Trust Your Stars, εμπιστοσύνη στα Αστέρια μας

Και τα 3 έργα ανακοινώθηκαν με σκοπό να προβάλλουν την υποτιθέμενη ενίσχυση των δημοσιών πανεπιστημίων εν όψει της λειτουργίας των Ν.Π.Π.Ε.

Κατά τον «επιτελικό» τρόπο της Νέας Δημοκρατίας όμως και της Ελλάδας 2.0, τα χρήματα στο πρώτο έργο ξοδεύτηκαν αναποτελεσματικά, στο δεύτερο έργο θα αξιοποιηθούν πολύ λιγότεροι πόροι και στο τρίτο έργο η αξιολόγηση των προτάσεων έχει δημιουργήσει αδιανόητες αντιδράσεις. Πιο αναλυτικά

Στο πρώτο πρόγραμμα τα «Πανεπιστήμια Αριστείας» η χρηματοδότηση αφορούσε αγορά εξοπλισμού από τα πανεπιστήμια. Δεδομένου όμως ότι μοιράστηκαν πολλά ποσά ύψους μεταξύ 30-40 χιλ και στο ποσό αυτό δεν συμπεριλαμβάνονταν πρόβλεψη για τεχνική υποστήριξη, τα χρήματα αυτά έγιναν «voucher» προς τις επιχειρήσεις, αντί να χρηματοδοτηθούν με σχέδιο σοβαρές, μεγάλες και ισχυρές υποδομές, με μηχανισμούς τεχνικής υποστήριξης σε λιγότερα ιδρύματα.

Για το δεύτερο πρόγραμμα, «Συμπράξεις Ερευνητικής Αριστείας» ο αξιολογητής ήταν μόνο ένας και οι ειδικές εκθέσεις του «πανομοιότυπες» για «λόγους οικονομίας χρόνου» όπως παραδέχτηκε το Υπουργείο.

Για το τρίτο έργο το «Trust Your Stars» που τελικά κάθε άλλο παρά εμπιστοσύνη δεν δημιουργεί, μέσα σε δύο μήνες αξιολογήθηκαν πάνω από 1000 ερευνητικά προτζεκτ, από αξιολογητές μάλιστα που οι γνώσεις τους δεν ενέπιπταν στο επιστημονικό τους πεδίο.

Ο καθηγητής στην Ιατρική Σχολή του ΕΚΠΑ και μέλος της Ακαδημίας Αθηνών, Γιώργος Κόλλιας, έκανε για τον ίδιο λόγο ανάρτηση στα κοινωνικά δίκτυα πριν λίγες μέρες στην οποία έκανε λόγο για αξιολόγηση μέσω GPT και συνέδεε ευθέως τον ΟΠΕΚΕΠΕ με τα όσα γίνονται στην

χρηματοδότηση των παραπάνω έργων, προσθέτοντας **«Αυτή η διαδικασία – με εκατομμύρια ευρώ να κατευθύνονται στο πελατειακό κράτος – είναι ακόμα μια εκδήλωση της βαθιάς διαφθοράς στο υποτιθέμενο σύστημα έρευνας και καινοτομίας της χώρας μας».**

Σύμφωνα με το ίδιο δημοσίευμα μια ομάδα 50 καθηγητών και ερευνητών ετοιμάζονται να κινηθούν νομικά κατά του υπουργείου Παιδείας, ενημερώνοντας την Εθνική Αρχή Διαφάνειας και εξετάζοντας προσφυγή στο Συμβούλιο της Επικρατείας και στις Ευρωπαϊκές αρχές.

Αξίζει να αναφέρουμε εδώ ότι ως ΠΑΣΟΚ – Κίνημα Αλλαγής είχαμε επισημάνει τα παραπάνω με ανακοίνωση του Τομέα Έρευνας και Τεχνολογίας του κινήματος από τις 25 Ιουλίου.

Τα σοβαρά προβλήματα στην δομή και την υλοποίηση των προγραμμάτων και ειδικώς στην αξιολόγηση, θα μπορούσαν να είχαν αποφευχθεί αν είχε αξιοποιηθεί στην διαδικασία το ΕΛΙΔΕΚ, το Ελληνικό ίδρυμα Έρευνας και Καινοτομίας το οποίο σκοπίμως η Νέα Δημοκρατία αδρανοποίησε.

Το ΕΛΙΔΕΚ αποτελεί άλλωστε σύμπραξη της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και της Ελληνικής Κυβέρνησης, το οποίο έχει τεχνογνωσία και εμπειρία αξιολόγησης ερευνητικών πρότζεκτ, με συμμετοχή και επιστημόνων από το εξωτερικό αλλά η Νέα Δημοκρατία επέλεξε όχι μόνο να μην αξιοποιήσει στα παραπάνω προγράμματα αλλά να μην καταβάλει και την συμμετοχή της με αποτέλεσμα να αδρανοποιηθεί αυτός ο φορέας.

Στο ίδιο πλαίσιο και περί τα μέσα Ιουλίου ο Καθηγητής Χρήστος Παπαδημητρίου (τακτικό μέλος της Ακαδημίας Αθηνών), εξέχουσα επιστημονική προσωπικότητα και σύμβουλος του Μπιλ Γκέιτς, και καθηγητής στο Κολούμπια, έδωσε μια σημαντική συνέντευξη στην εφημερίδα Καθημερινή όπου επεσήμανε ότι ο «Αρχιμήδης», του Ινστιτούτου Αθηνά, κέντρο που εκπαιδεύει μια νέα γενιά Ελλήνων επιστημόνων και «γεννήθηκε» με φιλοδοξία να αναδείξει τη χώρα σε κόμβο αιχμής γύρω από την Τεχνητή Νοημοσύνη, βρίσκεται σε κίνδυνο βιωσιμότητας.

Πιο συγκεκριμένα ο κος Παπαδημητρίου ως ένας εκ των τριών επικεφαλής του «Αρχιμήδη», επισημαίνει ότι ο αρχικός σχεδιασμός με βάση τον οποίο έγινε η πρόταση η οποία εντάχθηκε προς χρηματοδότηση στο πρόγραμμα "Ελλάδα 2.0", προέβλεπε τετραετή διάρκεια.

Ένα τόσο διακεκριμένο ινστιτούτο αιχμής, απαιτεί πόρους οικονομικής βιωσιμότητας και στρατηγικής ανάπτυξης.

Αντίθετα όμως παρότι η έναρξη του προγράμματος έγινε τον Ιούνιο του 2022 και η ροή των πόρων τον Οκτώβριο του 2022, αποφασίστηκε άρον άρον η λήξη του τον Δεκέμβριο του 2025, δηλαδή σχεδόν ένα χρόνο νωρίτερα με αποτέλεσμα πολλά από τα ερευνητικά προτζεκτ που είχαν υπολογιστεί να ολοκληρωθούν εντός της προβλεφθείσας προθεσμίας αναμένεται να μην καταφέρουν να ολοκληρωθούν. Επιπλέον η αβεβαιότητα της συνέχισης της χρηματοδότησης προκαλεί προβλήματα ηθικού στους ερευνητές τα οποία έχουν σοβαρές επιπτώσεις στο έργο τους.

Θα πρέπει τέλος να επισημάνουμε ότι ευρύτερα όλα τα ερευνητικά ινστιτούτα της χώρας κατά γενική ομολογία έχουν αναγνωρίσει ότι:

1. Η απαξίωση του ΕΛΙΔΕΚ περιόρισε ασφυκτικά τις δυνατότητες ερευνητικής χρηματοδότησης στη χώρα μας
2. Η βασική έρευνα, πυλώνας κάθε ερευνητικής προσπάθειας, βρίσκεται σε ασφυκτική απομόνωση από πλευράς οικονομικής ενίσχυσης.

Η Κυβέρνηση επέλεξε συνειδητά όχι μόνο να μη στηρίζει ουσιαστικά τη βασική έρευνα στην χώρα μας αλλά ταυτόχρονα να αδρανοποιήσει έναν κατά γενική ομολογία αξιοκρατικό και διαφανή φορέα όπως το ΕΛΙΔΕΚ.

Λεδομένου ότι το τελευταίο διάστημα είναι βροχή οι καταγγελίες από την επιστημονική και ερευνητική κοινότητα της χώρας μας για απαξίωση της έρευνας και πελατειακές αντιλήψεις

Λεδομένου ότι η έρευνα και η καινοτομία είναι βασικότατος παράγοντας στην ενίσχυση της οικονομίας μας και του παραγωγικού μας μοντέλου, το οποίο ελάχιστη σχέση έχει με τον διεθνή ανταγωνισμό και τη βιωσιμότητα

Δεδομένου ότι είστε στον 7^ο χρόνο διακυβέρνησης και είχατε όλον τον χρόνο όχι μόνο να ενισχύσετε και να κάνετε πιο λειτουργικό το ΕΛΙΔΕΚ αλλά ακόμη και αν δεν ήταν σύμφωνος με τη δική σας λογική να φτιάχνατε μια σοβαρή Εθνική Αρχή αξιολόγησης και χρηματοδότησης της έρευνας μέσα από διαφανή και σύγχρονη λειτουργία

Ερωτώνται οι Υπουργοί

1. Γιατί δεν επιλέχτηκε το ΕΛΙΔΕΚ για την αξιολόγηση των προτάσεων στα τρία έργα του Υπουργείου παιδείας;
2. Είναι σε γνώση σας οι καταγγελίες των καθηγητών για «καρμπόν» αξιολογήσεις και πελατειακές αντιλήψεις και πρακτικές ως προς τη χρηματοδότηση και τι πρόκειται να κάνετε για αυτά;
3. Γιατί η λήξη του προγράμματος Αρχιμήδης αποφασίστηκε αιφνιδιαστικά για τον Δεκέμβριο του 2025 και όχι με την πάροδο της 4ετίας όπως είχε υποβληθεί και εγκριθεί η χρηματοδότηση της από το Ταμείο Ανάκαμψης;
4. Τι πρόκειται να κάνετε για την στήριξη και την επιπλέον χρηματοδότηση του «Αρχιμήδης»;
5. Γιατί η χώρα μας δεν έχει καταβάλει τα 60 εκ της συμμετοχής της στο ΕΛΙΔΕΚ και πότε πρόκειται να το κάνει;
6. Γιατί ως Κυβέρνηση βρισκόμενη στο 7^ο έτος της εξουσίας δεν έχετε θεσμοθετήσει και θωρακίσει μια ισχυρή αρχή αξιολόγησης και χρηματοδότησης της έρευνας;
7. Γιατί αδιαφόρησε η ΓΓΕΚ και η προκήρυξη των τριών προγραμμάτων του Υπ. Παιδείας αφορά μόνο τα ΑΕΙ και όχι τα ερευνητικά κέντρα;
8. Εξετάζει η Κυβέρνηση στο πλαίσιο του νέου δόγματος ιδιωτικοποίησης και της παιδείας, να ενισχύσει και μάλιστα παχυλώς την έρευνα των μη κρατικών πανεπιστημίων;

Ο ερωτώντες Βουλευτές

Γιώργος Νικητιάδης

Στέφανος Παραστατίδης